

Field : Recreation

Type : Research Article

Recieved: 28.03.2016 - Accepted: 15.05.2016

Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği¹

Hayri AKYÜZ, Mutlu TÜRKMEN

Bartın Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bartın, TÜRKİYE

E-Posta: akyuz61@live.com

Öz

Bu çalışmanın amacı, Bartın Üniversitesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının, kişisel bilgiler ve konuyla ilgili tutum ölçekleri kullanılarak belirlenmesi ve tartışılmasıdır. Bu amaçla çalışmanın evrenini, Bartın Üniversitesinde öğrenim gören 10,822 öğrenci, örneklemini ise Bartın Üniversitesinde öğrenim gören ve tesadüfi yolla seçilen 600 gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Anketin örneklem grubuna uygulanması için araştırmacı bizzat öğrencilerle görüşmek suretiyle anketi uygulatmış, böylelikle birinci elden bilgilendirme de yapmıştır. Çalışmamızın bulgularına göre anket formuna dahil olan üniversite öğrencilerinin cinsiyet dağılımı birbirine yakındır. Cinsiyet değişkenine göre kadın öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının erkek öğrencilere kıyasla daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin birimler arası boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumları incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin Edebiyat Fakültesi öğrencilerine kıyasla boş zaman tutumlarının daha olumlu olduğu belirtilmiştir. Üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre herhangi bir alt boyutta anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Öğrenciler günlük yeterli boş zaman süresine sahip olduğunu beyan etmiştir ve günlük boş zaman sürelerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını etkilediği görülmüştür. Öğrenciler boş zaman değerlendirmenin akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir. Öğrencilerin boş zamanlarını genel olarak dinlenerek geçirdikleri ve bu durumun boş zaman tutumlarını etkilediği ortaya çıkmıştır. Öğrenciler üniversitenin boş zaman imkanlarının yeterli olmadığı görüşüne sahiptir. Son olarak, öğrencilerin akademik ortalamalarının artması durumunda boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının da olumlu yönde değiştiği gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Boş zaman, tutum, boş zaman değerlendirme, rekreatif faaliyet, üniversite öğrencileri

¹ Bu makale, Hayri Akyüz'ün Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

Investigation of University Students' Attitudes Towards Leisure Time Activities: Bartın University Sample

Hayri AKYÜZ, Mutlu TÜRKMEN

Bartın University The School of Physical Education and Sport, Bartın, TURKEY

Email: akyuz61@live.com

Abstract

The purpose of this study was to define and evaluate the leisure time usage attitudes of students attending to Bartın University through statistical analysis of demographic information and attitude scales. The universe of the study was composed of 10,822 university students attending to Bartın University, and 600 of them were chosen randomly as the sample group who participated to the survey voluntarily. In order to apply the survey to the sample group, the author met the students personally and informed them at first hand. The gender distribution in the research is almost equal according to sample group. According to the gender variable female students' attitudes towards leisure activities compared to male students was determined to be more positive. When the students' attitudes towards leisure activities between academic units examined, leisure attitudes of university students at Physical Education and Sports School compared to students at Faculty of Literature was determined to be more positive. According to the age variable of university students a significant difference was not observed in any subgroups. The students declared that they have sufficient leisure time per day and it was seen that their daily leisure time affected the attitudes towards leisure activities. Students expressed that leisure positive impact on academic success. It was revealed that students generally spent their leisure time relaxing and this situation affected their leisure time. Majority of the students think that the leisure facilities and services provided by the university are not sufficient. Finally, it was found out that the increase of graduate point averages of students resulted with the positive changes towards leisure activities.

Keywords: Leisure time, attitude, leisure, recreational activity, university students

Giriş

Boş zaman günümüzde okullarda “Eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek, öğrencilerin sosyal gelişimi, toplumsal statü kazanması ve kültürler arası aktarım ile farklı kültürlerin birbirleriyle kaynaşması için ihtiyaç arz etmektedir” (Karataş, 2006).

Günlük hayat içerisinde zamanlarının büyük bir bölümünü birlikte geçiren gençler ve üniversite öğrencileri; “aynı toplumun bireyleri olmalarına karşın; içinde yaşadıkları fiziki çevre özelliklerine, aldıkları eğitime, üretime katılıp katılmayışlarına, ailelerinin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapılarına göre farklı alt kültür donanımlarına sahiptir. Bu farklılık, gençler ve üniversite öğrencilerinin boş zaman değerlendirme ile ilgili tutum ve davranışlarına yansımaktadır” (Aslan, 2000).

Zaman Kavramı

Zaman, sadece bir fiziksel gerçeklik olmaktan öte, deneyimlerimizin ve eylemlerimizin bir görünümüdür (Abadan, 1961). Günümüz insanının her anını planladığı, dolu dolu yaşamak istediği ve kendini ona göre ayarladığı şey zamandır. Zaman hayatın kendisidir ve zamanı anlamlı kılmak gerekmektedir. Zaman onu pek düşünmediğimiz sadece yaşadığımız andır (TDK, 1983).

Zaman kavramı ile ilgili literatürde birçok tanım bulunmaktadır ve bu tanımlardan birkaçı şöyledir:

Zaman; canlı, cansız, tüm varlıkların hayat ölçüsü olan, tasarruf edilemeyen, ödünç alınamayan sadece kullanılan ve kaybedilen, tekrarı mümkün olmayan, nesnelere uzaydaki hareketlerine göre ölçülebilen ve bölümlere ayrılabilen bir kavramdır (Eren, 1993).

Tezcan (1982)’a göre zaman, “insan hayatının uzun ya da kısa süreli yinelenmesi imkânsız başlangıcı ve sonu belli saat birimi ile ölçülebilen bir bölümdür”.

Boş Zaman Kavramı

İnsanlar çalışma dışındaki boş zamanlarında dinlenmekten ve sevdikleri ile hoş vakit geçirecek işlerle uğraşmaktan zevk duymaktadırlar. Bu nedenle, çalışma dışındaki geçirilen zaman, insanlar için büyük önem taşımaktadır (Şahin, Akten ve Erol, 2009). Boş zaman kavramı, günümüzde çağdaş sanayi toplumunun yapısal bir özelliğini ve bu toplum tipinin bir ürününü oluşturmaktadır (Karaküçük, 1997). Birey için ihtiyaçlarını karşılamak, geçimini sağlamak ne kadar önemli ise, boş zaman oluşturmak ve bunu en iyi şekilde değerlendirmek de o derece önemli olmalıdır (Gülbahçe, 1996). Teknoloji daha fazla ve daha hızlı bir şekilde insan yaşamı için gerekli olan tüketim malları sağlamakla birlikte çalışma zamanından farklı “boş zaman” kavramını meydana getirmiştir (Abadan, 1961).

Boş zaman terimi, İngilizce karşılığı olan “leisure” kelimesi fırsat tanıma veya serbest olmak manalarına gelen “loisir” salâhiyet vermek manasına gelen “license” ve izin manasına gelen “liberty” ile “licere” kelimelerinden gelmiştir (Hacıoğlu, Gökdeniz ve Dinç, 2003). Rekreasyon ile ilgili olarak yapılacak bir çalışmada öncelikle ele alınacak konuların başında kuşkusuz boş zaman kavramı gelmektedir. Çünkü, rekreasyon her şeyden önce boş zamanı olan insanların, boş zamanlarında gerçekleştirecekleri etkinliklerle ilgilidir (Karaküçük,

1999). Boş zaman kavramı ile ilgili literatürde birçok tanım bulunmaktadır ve bu tanımlardan birkaçı şöyledir:

Tezcan (1993) boş zamanı, “kişinin kendisi ve başkaları için zorunluluk ve bağlantılardan kurtulduğu kendi seçtiği etkinlikle uğraştığı, bağımsız ve özgür olarak davrandığı zaman” olarak tanımlanmaktadır.

Karaküçük (1999)’e göre boş zaman, “kişinin çalışmadığı, yaşam zorunluluklarının ve biçimsel görevlerinin dışında kalan ve kişinin kendi isteği yönünde harcayabileceği zamandır”.

Rekreasyon Kavramı

Boş zaman değerlendirme olgusu giderek önem kazanmakta ve her kesimden insanın günlük hayatında yer almaktadır (Demiray, 1987). İnsanlar, çeşitli büyüklük ve zamanlarda ortaya çıkan boş zamanlarında; uzaklaşmak, dinlenmek, gezme-görme, sağlık, beraber olma, heyecan duyma, farklı yaşantılar elde etme gibi pek çok amaçla, ev dışında veya ev içinde, açık veya kapalı alanlarda ya da pasif-aktif şekillerde, kent içinde veya kırsal alanlarda etkinliklere katılmaktadırlar. Rekreasyon, insanların boş zamanlarında yaptıkları bu etkinlikleri ifade eden bir kavramdır ve insanın çalışma saatleri dışındaki boş zamanlarında katıldığı faaliyetlerle ilgilidir (Karaküçük, 1997). Axelsen (2009) rekreasyon kavramının nasıl oluştuğunu ve ne anlama geldiğini şöyle belirtmiştir.

“Rekreasyon, İngilizce yaratmak, oluşturmak anlamına gelen “create” fiilinin önüne; yeniden, tekrar anlamına gelen “re” ön ekinin gelmesiyle oluşan “rekreasyon (recreation)”, çalışma ve diğer etmenler tarafından yıpranan, yorulan bireylerin yeniden canlanmaları anlamına gelmektedir (Aktaran: Türkmen ve diğerleri, 2013). Rekreasyon alanında yapılan çalışmalara batığımızda rekreasyon terimi ile ilgili karşımıza birçok tanım çıkmaktadır ve bu tanımlardan bazıları şöyledir:

Koç (1991) rekreasyonu; “boş zamanlar içinde yapılan, bireyin kendi isteği sonucu düşünsel ve fiziksel yönden yenilenmesini amaçlayan, ayrıca bireyin toplumsal, ekonomik, kültürel olanakları ve yaşadığı toplumun yapısı ile bağımlı olarak yapılan etkinliklerin tamamı” olarak tanımlamaktadır.

Diğer bir tanımda Türk Dil Kurumu ise rekreasyonu, “İnsanların boş zamanlarında, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları etkinlikler”, “Bir bölgeyi insanların eğlenme, dinlenme amacıyla kullanabilecekleri bir duruma getirme” olarak iki farklı şekilde tanımlamaktadır (Türk Dil Kurumu, 2012).

Rekreasyon; insanların, sınırlı yaşam süresinin zorunlu davranışlar dışında kalan diliminde (boş zamanda) gönüllü olarak katıldıkları ve doyum sağladıkları etkinliklerdir (Hazar, 1999).

Tutum Kavramı

Tutumlar, bireyi eyleme yönlendiren bir niteliğe sahiptir. Yeterli deneyimlerin sonunda ve uzun zaman aralığı içinde tutumlar davranışlara rehberlik edebilecek olan genelleşmiş değerler haline gelirler. Bir başka deyişle tutumlar zaman içinde birikirler, etkileşirler, birbirlerine bağlanarak ve birbirlerini değiştirerek daha genel yapılar oluştururlar. Bu genel yapılar zamanla bireyde yerleşerek alışkanlık karakteri kazanırlar. Diğer yandan, tutumlar,

planlanmış (formel) veya planlanmamış (informel) öğrenmelerin bir sonucu olarak oluştuğuna göre, yeni ve farklı öğrenme deneyimlerinin bir sonucu olarak da değişebilirler. Ancak, yerleşmiş tutumları değiştirmek zordur. Tutumların bireyi eyleme sevk etmesi; iyi, yararlı ve güzel gördüğü şeyleri istemesinden ve elde etmek için çaba sarf etmesinden kaynaklanır. Böylece birey, harekete geçer. Zararlı olandan korunmak için önlemler alır veya alınması yönündeki gayretlere yardımcı olur (Ünal, 1981). Tutum, bireyin herhangi bir grup şeye, bireylere, olaylara ve çok çeşitli durumlara karşı bireysel etkinliklerindeki seçimini etkileyen kazanılmış içsel bir durumdur (Senemoğlu, 2004).

Tutum ve Boş Zaman

Boş zaman tutumu; boş zamana ve boş zaman aktivitelerine yönelik düşünceleri, duyguları ve davranışları tecrübe, duygu, anı ve bilgilerden derlenerek oluşan olumlu ya da olumsuz tepkiler ya da eğilimlerdir. Örneğin, seyahat etmeyi seven biri, spor yapmaktan çekinebilir veya çevreye karşı olumlu tutumu olan bir kimse dağ bisikleti ya da dağ yürüyüşü (trekking) gibi doğayla iç içe olan aktivitelere yönelebilir (Akgül, 2011). Boş zamana yönelik oluşan tutumların, daha önce değinilen tutum tanımlarında olduğu gibi bilişsel, duyuşsal, davranışsal olmak üzere üç ögesi bulunmaktadır. Bu öğeleri bir örnek üzerinden inceleyecek olursak; “boş zaman aktiviteleri insana mutluluk verir” cümlesi boş zaman tutumunun bilişsel ögesini; “boş zaman aktivitelerimden keyif alırım” duyuşsal ögesini; “boş zaman aktivitelerine sık sık katılırım” cümlesi ise davranışsal ögesini açıklamaktadır (Akgül, 2011).

Üniversite Öğrencileri ve Boş Zaman

Üniversitelerin görevi dünyaya geniş açıdan bakan, özgürlüğünü kazanmasını ve korumasını bilen “insan” yetiştirmektir (Gökçe, 1990). Yükseköğretimin ikinci amacı, ülkeyi ilgilendirenler basta olmak üzere bütün bilimsel, teknik ve kültürel sorunları çözmek için bilimleri genişletip derinleştirecek inceleme ve araştırmalarda bulunmaktır. Üçüncü amaç işe, ülkeyi ilgilendiren her türlü sorunla ilgili olarak tüm yönetim birimlerine danışmanlık yapmaktır (Baser, 1996).

Üniversite bir kurum olarak toplum ve kültürü yansıtan bir araç olduğu kadar aynı zamanda üniversite toplum ve kültür tarafından da şekillendirilir. Eğer mevcut kültürün ihtiyaçları çeşitli ve karmaşık ise üniversitenin fonksiyonu da benzer şekilde ortaya çıkacaktır. Bu yüzden, miktarına göre rekreasyon eğitimi ile zamanın nasıl kullanılacağını öğrenmeli ve kişiliği etkileyen yönlerinden nasıl yararlanılacağı bilinmelidir. Bu, boş zamanın yaratılması, kullanılması, ilgilerin bilinmesi öğrenme sorumluluğunun paylaşılması ile olur (Hacıoğlu ve diğerleri, 2003).

Gençlerin boş zamanlarını değerlendirecek yerlerin olmaması onların ruhsal ve bedensel gelişmelerini olumsuz yönde etkileyebilecek ortamlara kaymasına yol açabilir. Kötü ortamda bulunmaları veya yanlış arkadaşlıklar kurmaları sonucunda uyuşturucu ve diğer zararlı maddeleri kullanan, şiddete eğilim duyan, çocuk ve gençlerin sayısı verilere göre her yıl artmaktadır (Büküşoğlu ve Bayturan, 2005).

Üniversite gençliği üzerine yapılmış bazı araştırmalarda, gençliğin büyük bir çoğunluğunun boş zamanlarını nasıl geçireceklerini bilemedikleri ya da pasif etkinliklerle geçirdikleri, ancak imkân olması halinde de birçok aktif etkinliklere katılmaya istekli oldukları ortaya çıkmıştır

(Demir, 2003). Boş zamanların olumlu bir biçimde değerlendirilmesinin toplumsal uyumun güçlenmesinde yararlı olurken, özellikle genç nüfusu zararlı alışkanlıklardan koruyabileceği ileri sürülmektedir (Dieter, 1998). Bunun yanında boş zamanlarda kantinde arkadaşlarıyla sohbet etme, müzikle uğraşma, karşı cinsten bir arkadaşla gezme, kahveye gitme gibi faaliyetlerin öğrencilere fazla cazip gelmediği de saptamıştır (Kır, 2007).

Yöntem

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın konusu, Bartın Üniversitesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını, kişisel bilgiler ve konuyla ilgili tutum ölçeklerini kullanarak, derleyerek ve tartışarak ortaya koymaktır

Araştırma Modeli

Bartın Üniversitesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin boş zamana yönelik olan tutumlarını inceleyen bu araştırmada betimsel ve taramaya yönelik bir araştırma modeli uygulanmıştır.

Anket Formunun Hazırlanması ve Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde, öğrencilerin boş zaman faaliyetleri ile ilgili kişisel ve genel bilgilerini belirlemek amacıyla; “Cinsiyet, yaş, fakülte/yüksekokul/enstitü, akademik ortalama, boş zamanları değerlendirmenin akademik başarıya etkisi, günlük boş zaman süresi, üniversitenin sunduğu boş zaman değerlendirme imkanlarının yeterliliği, boş zamanların nasıl değerlendirildiği ” gibi değişkenler yer almaktadır. Anket formunun ikinci bölümünde, öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla boş zaman tutumlarını ölçmeye yönelik ifadelerin yer aldığı “Boş Zaman Tutum Ölçeği” bulunmaktadır.

Anketin Güvenirlik ve Geçerliliği

Ragheb ve Beard (1982) tarafından geliştirilen “Leisure Attitude Scale:LAS” “Boş Zaman Tutum Ölçeği”nin Türkçe uyarlaması Akgül ve Gürbüz tarafından yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) Bilişsel .81 ile Duyuşsal .92 arasında değiştiği ve toplamda .92 olarak bulunmuştur (Akgül ve Gürbüz, 2010). Boş Zaman Tutum Ölçeği (1) bilişsel (2) duyuşsal ve (3) davranışsal olmak üzere eşit dağılımlı (12’şer maddelik) 3 alt boyuttan ve toplam 36 maddeden oluşmaktadır. 5’li Likert tipi olan ölçekte ifadeler; Kesinlikle katılmıyorum – Katılmıyorum – Kararsızım – Katılıyorum -Kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıtlanmaktadır. Ölçekten en az 36 puan, en fazla ise 180 puan alınabilmektedir. Ölçeğin uygulanması ile elde edilen puanların güvenirliliği Cronbach Alpha güvenirlilik katsayısı ile test edilmiş ve yapılan analizler sonucunda, ölçeğin iç tutarlılık katsayılarının .83 Duyuşsal ve Bilişsel ile .87 Davranışsal arasında değiştiği anlaşılmaktadır. Ölçeğin toplam güvenirlilik katsayısı ise .92 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu değerler yüksek güvenirlilik düzeyindedir. Ölçeğin toplam iç tutarlılık katsayısının yüksek olması .92 eldeki çalışma için

ölçekte bulunan maddelerin birbiriyle tutarlı ve aynı özelliğin öğelerini değerlendirmeyi hedefleyen maddelerden oluştuğunu göstermektedir (Çelik, 2014).

Evren Çerçevesinin Oluşturulması ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Bartın Üniversitesinde öğrenim gören 10,822 öğrenci, örneklemini ise Bartın Üniversitesinde öğrenim gören ve tesadüfi yolla seçilen 600 gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Toplamda öğrencilere 700 anket dağıtılmış ve bu anketlerin 652'si öğrenciler tarafından doldurulmuştur. 52 anket verilerin aynı veya birbirine yakın bir şekilde cevaplanmasından dolayı değerlendirmeye alınmamıştır. Anketin örneklem grubuna uygulanması için araştırmacı bizzat öğrencilerle görüşmek suretiyle anketi uygulatmış, böylelikle birinci elden bilgilendirme de yapmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bartın Üniversitesi rektörlüğünden gerekli izinler alındıktan sonra anket, araştırmacı eşliğinde Bartın Üniversitesinde öğrenim gören üniversite öğrencileri tarafından doldurulmuştur. Verilerin analizi bilgisayar ortamında SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 15.0 paket programında yapılmıştır. Tanımlayıcı veri analizinde; frekans, yüzde, ortalama, standart sapma analizlerinden yararlanılmıştır. Boş zaman tutumuna yönelik konuların farklılaşma durumunu ortaya koymak amacı ile T testi ve ANOVA kullanılmış ve değişkenler arası ilişkiyi değerlendirmede ise Korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Ayrıca çoklu karşılaştırmalar için Tukey testi kullanılmıştır. Boş zamana yönelik tutumların değişkenlerine göre farklılığın belirlenmesi için Kruskal-Wallis testi istatistiksel yöntemi kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde ve yorumlarda, $p < 0,05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

Bulgular

Bu bölümde üniversite öğrencilerine uygulatılmış olan anket sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. SPSS analizinden elde edilen veriler tablo haline getirilerek yorumlanmıştır.

Tablo 1. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine yönelik t testi tablosu

	Gruplar	N	\bar{x}	S	sd	t	p
Duyuşsal	Erkek	272	46,3934	9,28970			
	Kadın	328	49,0000	7,71670	526,895	-3,691	,000
Bilişsel	Erkek	272	44,8750	8,73846			
	Kadın	328	46,8689	7,54424	538,913	-2,958	,003
Davranışsal	Erkek	272	40,8199	8,86766			
	Kadın	328	41,7866	8,74635	574,667	-1,338	,182
Toplam	Erkek	272	132,0882	23,80982			
	Kadın	328	137,6555	20,19069	533,386	-3,052	,002

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine yönelik aritmetik ortalamaları duyuşsal alanda en yüksek kadın $\bar{x} = 49,00 \pm 7,71$, en düşük erkek $\bar{x} = 46,39 \pm 9,28$ olarak bulunmuştur. Öğrencilere uygulanan t testi sonucunda da, duyuşsal alanda erkek öğrenciler ile kadın öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür [$t_{(526,89)} = -3,691$, $p < 0.005$]. Bilişsel alanda en yüksek kadın $\bar{x} = 46,86 \pm 7,54$, en düşük erkek $\bar{x} = 44,87 \pm 8,73$ olarak bulunmuştur. Öğrencilere uygulanan t testi sonucunda da, bilişsel alanda erkek öğrenciler ile kadın öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür [$t_{(538,91)} = -2,958$, $p < 0.005$]. Davranışsal alanda en yüksek kadın $\bar{x} = 41,78 \pm 8,74$, en düşük erkek $\bar{x} = 40,81 \pm 8,86$ olarak bulunmuştur. Öğrencilere uygulanan t testi sonucunda da, davranışsal alanda erkek öğrenciler ile kadın öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir [$t_{(574,66)} = -1,338$, $p > 0.005$]. Toplamda en yüksek kadın $\bar{x} = 137,65 \pm 20,19$, en düşük erkek $\bar{x} = 132,08 \pm 23,80$ olarak bulunmuştur. Öğrencilere uygulanan t testi sonucunda da, toplamda erkek öğrenciler ile kadın öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür [$t_{(533,38)} = -3,052$, $p < 0.005$].

Tablo 2. Öğrencilerin yaş değişkenine yönelik Kruskal-Wallis testi tablosu

	Gruplar	N	Sıra Ortalaması	sd	\bar{x}	p
Duyuşsal	19 ve altı	96	322,33	3	1,851	0,604
	20-21 yaş	295	295,16			
	22-23 yaş	138	298,21			
	24 ve üzeri	71	297,61			
Bilişsel	19 ve altı	96	307,51	3	0,428	0,934
	20-21 yaş	295	295,98			
	22-23 yaş	138	303,45			
	24 ve üzeri	71	304,07			
Davranışsal	19 ve altı	96	286,45	3	2,380	0,497
	20-21 yaş	295	311,16			
	22-23 yaş	138	288,98			
	24 ve üzeri	71	297,58			
Toplam	19 ve altı	96	297,86	3	0,342	0,952
	20-21 yaş	295	304,55			
	22-23 yaş	138	297,13			
	24 ve üzeri	71	293,79			

Öğrencilerin yaş değişkenine yönelik Kruskal-Wallis testine göre, duyuşsal alanda [$X^2_{(3)} = 1.85$, $p > 0.05$], bilişsel alanda [$X^2_{(3)} = 0.42$, $p > 0.05$], davranışsal alanda [$X^2_{(3)} = 2.38$, $p > 0.05$] ve toplamda [$X^2_{(3)} = 0.34$, $p > 0.05$] anlamlı farklılık gözlenmemiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte, enstitü ve yüksekokula yönelik tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tablosu

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Duyuşsal	Gruplar arası	852,931	6	142,155	1,960	,069
	Gruplar içi	43016,267	593	72,540		
	Toplam	43869,198	599			
Bilişsel	Gruplar arası	1387,675	6	231,279	3,562	,002
	Gruplar içi	38508,590	593	64,939		
	Toplam	39896,265	599			
Davranışsal	Gruplar arası	1322,609	6	220,435	2,896	,009
	Gruplar içi	45141,589	593	76,124		
	Toplam	46464,198	599			
Toplam	Gruplar arası	8082,776	6	1347,129	2,818	,010
	Gruplar içi	283463,822	593	478,017		
	Toplam	291546,598	599			

Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte, enstitü ve yüksekokula yönelik fark olup olmadığını belirlemek için, öğrenim gördükleri fakülte, enstitü ve yüksekokula yönelik oluşturulan puanların ortalamaları ilişkisiz örneklem için tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılmış, test sonunda, duyuşsal alt boyutta istatistiksel olarak anlamlı farklılık gözlenmemiştir [$F_{(6-593)}=1,960$, $p>0.05$].

Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte, enstitü ve yüksekokula yönelik fark olup olmadığını belirlemek için, öğrenim gördükleri fakülte, enstitü ve yüksekokula yönelik oluşturulan puanların ortalamaları ilişkisiz örneklem için tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılmış, test sonunda, bilişsel alt boyutta istatistiksel olarak anlamlı farklılık gözlenmiştir [$F_{(6-593)}=3,562$, $p<0.05$]. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın, bilişsel alanda Fen Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu; Edebiyat Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu arasında olduğu görülmüştür. Bu sonucu bilişsel alanda tanımlayıcı istatistik açısından değerlendirdiğimizde, Fen Fakültesi $\bar{x} = 44,60 \pm 7,71$, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu $\bar{x} = 47,90 \pm 8,06$; Edebiyat Fakültesi $\bar{x} = 44,77 \pm 8,83$, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu $\bar{x} = 47,90 \pm 8,06$ olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte, enstitü ve yüksekokula yönelik fark olup olmadığını belirlemek için, öğrenim gördükleri fakülte, enstitü ve yüksekokula yönelik oluşturulan puanların ortalamaları ilişkisiz örneklem için tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılmış, test sonunda, davranışsal alt boyutta istatistiksel olarak anlamlı farklılık gözlenmiştir [$F_{(6-593)}=2,896$, $p<0.05$]. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın, davranışsal alanda Orman Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu arasında olduğu görülmüştür. Bu durumu davranışsal alanda tanımlayıcı istatistik açısından değerlendirdiğimizde Orman Fakültesi $\bar{x} = 39,52 \pm 8,40$, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu $\bar{x} = 43,65 \pm 9,19$ olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte, enstitü ve yüksekokula yönelik fark olup olmadığını belirlemek için, öğrenim gördükleri fakülte, enstitü ve yüksekokula yönelik oluşturulan puanların ortalamaları ilişkisiz örneklem için tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılmış, test sonunda, toplamda istatistiksel olarak anlamlı farklılık gözlenmiştir [$F_{(6-593)}=2,818$, $p<0.05$]. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın, toplamda Edebiyat Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu arasında olduğu görülmüştür. Bu durumu toplamda tanımlayıcı istatistik açısından değerlendirdiğimizde Edebiyat Fakültesi $\bar{x} = 131,57 \pm 24,32$, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu $\bar{x} = 140,21 \pm 22,58$ olarak bulunmuştur.

Tablo 4. Öğrencilerin akademik not ortalamalarına yönelik korelasyon analizi tablosu

		Not ortalaması	Duyuşsal	Bilişsel	Davranışsal	Toplam
Not ortalaması	Pearson Correlation	1				
	Sig. (2-tailed)					
	N	600				
Duyuşsal	Pearson Correlation	,125(**)	1			
	Sig. (2-tailed)	,002				
	N	600	600			
Bilişsel	Pearson Correlation	,108(**)	,769(**)	1		
	Sig. (2-tailed)	,008	,000			
	N	600	600	600		
Davranışsal	Pearson Correlation	,041	,479(**)	,624(**)	1	
	Sig. (2-tailed)	,315	,000	,000		
	N	600	600	600	600	
Toplam	Pearson Correlation	,105(*)	,864(**)	,917(**)	,816(**)	1
	Sig. (2-tailed)	,010	,000	,000	,000	
	N	600	600	600	600	600

Öğrencilerin akademik not ortalamalarında duyuşsal alanda ($r=0.125$, $p<0.05$) ve bilişsel alanda ($r=0.108$, $p<0.05$) düşük düzeyde pozitif bir ilişki vardır. Davranışsal alanda ($r=0.041$, $p>0.05$) anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Tablo 18'e göre ayrıca, öğrencilerin akademik not ortalamalarında toplamda ($r=0.105$, $p<0.05$) düşük düzeyde pozitif bir ilişki vardır.

Tablo 5. Öğrencilerin boş zaman değerlendirilmesinin akademik başarıya ne yönde etkisinin olduğuna yönelik tanımlayıcı istatistik tablosu

		N	\bar{x}	ss
Duyuşsal	Başarıyı artırır	523	48,4359	8,45753
	Başarıyı düşürür	19	42,6316	5,82343
	Hiçbir etkisi yoktur	58	43,9483	8,72669
	Toplam	600	47,8183	8,55788
Bilişsel	Başarıyı artırır	523	46,3403	8,09065
	Başarıyı düşürür	19	44,5789	7,09707
	Hiçbir etkisi yoktur	58	43,0345	8,59613
	Toplam	600	45,9650	8,16118
Davranışsal	Başarıyı artırır	523	41,7553	8,71963
	Başarıyı düşürür	19	38,8421	10,97099
	Hiçbir etkisi yoktur	58	38,5000	8,30610
	Toplam	600	41,3483	8,80736
Toplam	Başarıyı artırır	523	136,5315	21,88179
	Başarıyı düşürür	19	126,0526	18,42243
	Hiçbir etkisi yoktur	58	125,4828	21,96747
	Toplam	600	135,1317	22,06178

Öğrencilerin boş zaman değerlendirilmesinin akademik başarıya ne yönde etkisinin olduğuna yönelik aritmetik ortalamaları duygusal alanda en yüksek başarıyı artırır $\bar{x} = 48,43 \pm 8,45$, en düşük başarıyı düşürür $\bar{x} = 42,63 \pm 5,82$, bilişsel alanda en yüksek başarıyı artırır $\bar{x} = 46,34 \pm 8,09$, en düşük hiçbir etkisi yoktur $\bar{x} = 43,03 \pm 8,59$, davranışsal alanda en yüksek başarıyı artırır $\bar{x} = 41,75 \pm 8,71$, en düşük hiçbir etkisi yoktur $\bar{x} = 38,50 \pm 8,30$, toplamda en yüksek başarıyı artırır $\bar{x} = 136,53 \pm 21,88$, en düşük hiçbir etkisi yoktur $\bar{x} = 125,48 \pm 21,96$ bulunmuştur.

Tablo 6. Öğrencilerin günlük boş zaman sürelerine yönelik tanımlayıcı istatistik tablosu

		N	\bar{x}	ss
Duyuşsal	Hiç yok	14	49,5000	9,01068
	1-2 saatten az	38	46,0263	9,08068
	1-2 saat	66	47,7576	8,31507
	3-4 saat	232	47,6336	9,08256
	5-6 saat	159	48,1006	8,04434
	7 saat ve daha fazla	91	48,3297	8,01534
	Toplam	600	47,8183	8,55788
Bilişsel	Hiç yok	14	46,0714	9,30231
	1-2 saatten az	38	45,1842	8,58300
	1-2 saat	66	45,5455	8,15274
	3-4 saat	232	45,8578	8,34440
	5-6 saat	159	46,2767	7,90843
	7 saat ve daha fazla	91	46,3077	7,95500
	Toplam	600	45,9650	8,16118
Davranışsal	Hiç yok	14	42,9286	10,54269
	1-2 saatten az	38	41,9737	9,56482
	1-2 saat	66	40,7576	9,99855
	3-4 saat	232	40,7500	9,00397
	5-6 saat	159	41,8428	8,14468
	7 saat ve daha fazla	91	41,9341	7,95934
	Toplam	600	41,3483	8,80736
Toplam	Hiç yok	14	138,5000	26,86075
	1-2 saatten az	38	133,1842	23,54737
	1-2 saat	66	134,0606	22,78385
	3-4 saat	232	134,2414	22,87974
	5-6 saat	159	136,2201	20,92078
	7 saat ve daha fazla	91	136,5714	20,24634
	Toplam	600	135,1317	22,06178

Öğrencilerin günlük boş zaman sürelerine yönelik aritmetik ortalamaları duyuşsal alanda en yüksek hiç yok $\bar{x} = 49,50 \pm 9,01$, en düşük 3-4 saat $\bar{x} = 47,63 \pm 9,08$, bilişsel alanda en yüksek 7 saat ve daha fazla $\bar{x} = 46,30 \pm 7,95$, en düşük 1-2 saatten az $\bar{x} = 45,18 \pm 8,58$, davranışsal alanda en yüksek hiç yok $\bar{x} = 42,92 \pm 10,54$, en düşük 3-4 saat $\bar{x} = 40,75 \pm 9,00$, toplamda en yüksek hiç yok $\bar{x} = 138,50 \pm 26,86$, en düşük 1-2 saatten az $\bar{x} = 133,18 \pm 23,54$ bulunmuştur.

Tablo 7. Öğrencilerin üniversitenin onlara sunduğu boş zaman değerlendirme imkanlarına yönelik frekans yüzde analizi tablosu

	n	%
Kesinlikle Yetersiz	269	44,8
Yetersiz	199	33,2
Normal	102	17,0
Yeterli	26	4,3
Kesinlikle yeterli	4	0,7
Toplam	600	100,0

Üniversite öğrencilerinin üniversitenin onlara sunduğu boş zaman değerlendirme imkanlarına yönelik düşüncelerine ele alındığında, öğrencilerin 269'u kesinlikle yetersiz, 199'u yetersiz, 102'si normal, 26'si yeterli ve 4'ü kesinlikle yeterli cevabını vermiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerine yönelik frekans yüzde analizi tablosu

	n	%
Dinlenerek	306	51,0
Fiziksel etkinliklere katılarak	101	16,8
Sosyal etkinliklere katılarak	123	20,5
Kültürel etkinliklere katılarak	23	3,8
Sanatsal etkinliklere katılarak	11	1,8
Turistik etkinliklere katılarak	11	1,8
Diğer	25	4,2
Toplam	600	100,0

Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerine bakıldığında, öğrencilerin %51'i dinlenerek, %20,5'i sosyal etkinliklere katılarak, %16,8'i fiziksel etkinliklere katılarak, %4,2'si diğer, %3,8'i kültürel etkinliklere katılarak, %1,8'i sanatsal etkinliklere katılarak ve yine %1,8 turistik etkinliklere katılarak cevabını vermiştir.

Tartışma

Bu bölümde, üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumları ile ilgili bulgulara yönelik yorumlara/tartışmaya yer verilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını belirlemek için yapılan bu çalışmada öğrencilerin 272'si erkek ve 328'i kadındır. Cinsiyet değişkeni ile ilgili yapılan t testi sonucunda erkek ve kadın öğrenciler arasında duyuşsal alan, bilişsel alanda ve toplamda anlamlı farklılığın olduğu gözlenmiştir. Davranışsal alanda ise anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Duyuşsal alan, bilişsel alan ve toplamda anlamlı farklılığın kadın öğrenciler lehine olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin yaş değişkenine bakıldığında 96'sı 19 ve altı, 295'i 20-21 yaş, 138'i 22-23 yaş ve 71'i 24 ve üzeri yaş aralığındadır. Öğrencilerin yaş değişkenine yönelik yapılan Kruskal-Wallis testine göre öğrenciler ile ilgili duyuşsal alan, bilişsel alan, davranışsal alan ve toplamda anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Benzer bir çalışmada Çelik (2014) "Ankara Polis Koleji Öğrencilerinin Boş Zaman Aktivitelerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" adlı çalışmasında polis koleji öğrencilerinin yaş değişkenlerine göre boş zaman tutumlarına ilişkin bulguları incelediğinde, bilişsel ve duyuşsal alt boyutta anlamlı farklılık bulurken, davranışsal alt boyutta anlamlı farklılığın olmadığını tespit etmiştir. Çelik (2014)'in bu bulguları bilişsel ve duyuşsal alanda çalışmamız bulgularıyla paralellik göstermezken, davranışsal alanda bulgularımızı desteklemektedir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte, enstitü ve yüksekokula yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda duyuşsal alanda anlamlı bir farklılık gözlenmemişken, bilişsel alan,

davranışsal alan ve toplamda anlamlı farklılık gözlenmiştir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın, bilişsel alanda Fen Fakültesi ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu; Edebiyat Fakültesi ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu arasında olduğu görülmüştür. Anlamlı farkın, davranışsal alanda Orman Fakültesi ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu arasında olduğu görülmüştür. Son olarak anlamlı farkın, toplamda Edebiyat Fakültesi ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu arasında olduğu görülmüştür. Tek yönlü varyans analizi sonucuna göre bilişsel alan, davranışsal alan ve toplamdaki anlamlı farklılığın hepsinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu mevcuttur ve diğer birimlerle kıyaslama yapıldığında Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nun aritmetik ortalaması bilişsel alan, davranışsal alan ve toplamda en yüksek puana sahiptir. Bu bulgular, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin bilişsel alanda Fen Fakültesi ve Edebiyat Fakültesi öğrencilerine, davranışsal alanda Orman Fakültesi öğrencilerine, toplamda Edebiyat Fakültesi öğrencilerine nazaran bilişsel alan, davranışsal alan ve toplamda boş zaman tutumlarının daha olumlu olduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin geçmiş yaşantıları ve öğrenim müfredatlarının, onları diğer birimlerdeki öğrencilere kıyasla boş zaman etkinlikleri konusunda avantajlı bir konuma taşıdığı söylenebilir.

Öğrencilerin günlük boş zaman sürelerine yönelik aritmetik ortalamaları duyuşsal alanda en yüksek hiç yok, en düşük 3-4 saat, bilişsel alanda en yüksek 7 saat ve daha fazla, en düşük 1-2 saatten az, davranışsal alanda en yüksek hiç yok, en düşük 3-4 saat, toplamda en yüksek hiç yok, en düşük 1-2 saatten az olarak bulunmuştur. Frekans sonuçları ise hiç yok 14, 1-2 saatten az 38, 1-2 saat 66, 3-4 saat 232, 5-6 saat 159, 7 saat ve daha fazla 91 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine yönelik yeterli boş zaman süresine sahip olduğu söylenebilir ve boş zaman sürelerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını etkilediği düşünülmektedir. Ancak yine de tek yönlü varyans analizi sonucunda duyuşsal alan, bilişsel alan, davranışsal alan ve toplamda anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Çelik (2014) "Ankara Polis Koleji Öğrencilerinin Boş Zaman Aktivitelerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" adlı çalışmasında polis koleji öğrencilerinin boş zaman sürelerine göre boş zaman tutumlarına ilişkin bulguları incelediğinde, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alt boyutta anlamlı farklılığın olmadığını tespit etmiştir. Çelik (2014) ayrıca polis koleji öğrencilerinin %13,3'ünün 0-2 saat, %41,6'sının 3-5 saat, %45,2'sinin ise 6 saat ve üzeri boş zamana sahip olduğunu bulmuştur. Bütün bu bulgular çalışmamız bulguları ile paralellik göstermektedir.

Üniversite öğrencilerinin akademik not ortalamalarında duyuşsal alanda, bilişsel alanda ve toplamda düşük düzeyde pozitif bir ilişki var iken, davranışsal alanda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Davranışsal alanda anlamlı farklılık olmamasının sebebi verilerin nötr olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Bu bulguya göre, üniversite öğrencilerinin akademik not ortalamalarının artması durumunda boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarında olumlu yönde bir değişim olacağı görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin boş zaman değerlendirmenin akademik başarıya ne yönde etkisinin olduğuna yönelik görüşlerinin aritmetik ortalamaları, duyuşsal alanda en yüksek başarıyı artırır, en düşük başarıyı düşürür, bilişsel alanda en yüksek başarıyı artırır, en düşük hiçbir etkisi yoktur, davranışsal alanda en yüksek başarıyı artırır, en düşük hiçbir etkisi yoktur, toplamda en yüksek başarıyı artırır, en düşük hiçbir etkisi yoktur olarak bulunmuştur. Frekans dağılımı sonuçlarına bakıldığında başarıyı artırır 523, başarıyı düşürür 19 ve hiçbir etkisi yoktur 58 olarak bulunmuştur. Benzer bir çalışmada Öksüz (2012), "Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu İle Özel Yurtlarda İkamet Eden Öğrencilerin Boş Zaman Faaliyetlerinin

Değerlendirilmesi (Balıkesir İli Örneği)” adlı çalışmasında boş zaman değerlendirmenin akademik başarıya ne yönde etkisinin olduğuna baktığında “başarıyı artırır” 332 kişi ile en yüksek oranda olduğunu tespit etmiştir. Özmeden (1997) ise, “Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda İkamet Eden Öğrencilerin Boş Zaman Faaliyetlerini Değerlendirme Sorunları Üzerine Bir Araştırma (Çanakkale İli Örneği)” isimli yüksek lisans tez çalışmasında başarıyı artırır %91,4 ile en yüksek oranda olduğunu bulmuştur. Araştırmamızın bu çalışmayla aynı yönde sonuçlar verdiği söylenilebilir.

Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerine yönelik görüşlerine bakıldığında, öğrencilerin %51’i “dinlenerek” %20,5’i “sosyal etkinliklere katılarak”, %16,8’i “fiziksel etkinliklere katılarak”, %4,2’si “diğer”, %3,8 “kültürel etkinliklere katılarak”, %1,8’i “sanatsal etkinliklere katılarak” ve yine %1,8 “turistik etkinliklere katılarak” cevabını vermiştir. Öçalan, Öcal ve Yörübulut (2013), öğretmenlere uyguladıkları “Kırıkkale İl Merkezindeki İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıklarının İncelenmesi” isimli çalışmalarında öğretmenlerin boş zamanlarda tercih ettikleri etkinlik türlerini incelediğinde, öğretmenlerin %42,9’u ‘‘kitap-gazete’’ seçeneğini işaretlemiştir. Benzer bir çalışmada Tel (2007) “Öğretim Üyelerinin Boş Zaman Etkinlikleri Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Doğu Anadolu Örneği” isimli doktora tez çalışmasında öğretim üyelerinin katıldıkları boş zaman etkinliklerini araştırdığında, öğretim üyelerinin boş zaman etkinliklerine katılma durumu ve tercih edilen etkinliğe göre sıklıkla ve %54,9’unun “kitap, gazete, dergi okurum” cevabını verdiğini bulmuştur. Bu bulgular öğretmen ve öğretim üyelerinin kültürel etkinliklere katıldığını ortaya çıkarmıştır. Bizim araştırmamızda ise kültürel etkinliklere katılan öğrenciler %1,8 gibi düşük bir yüzdeye sahiptir. Bulgumuza göre, öğrencilerin boş zaman etkinliklerinin yararlarına dair bir farkındalığa sahip olmalarına rağmen, boş zaman kullanımı konusunda yeterli bir bilince sahip olmadıklarını ortaya koymaktadır. Zira büyük bir çoğunluk boş zamanlarını pasif geçirmeyi tercih etmektedir.

Üniversite öğrencilerinin üniversitenin onlara sunduğu boş zaman değerlendirme imkanlarına yönelik düşünceleri ele alındığında, öğrencilerin %44’ü kesinlikle yetersiz, %32,2’si yetersiz, %17’si normal, %4,3’ü yeterli ve %0,7’si kesinlikle yeterli cevabını vermiştir. Bu hususta Bartın Üniversitesi üst düzey yöneticilerinin okulun boş zaman değerlendirme imkanlarına yönelik çalışmalar yapmasının öğrencilerin yararına olabileceği düşünülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında şunlar söylenebilir:

Anket formuna dahil olan üniversite öğrencilerinin cinsiyet dağılımı birbirine yakındır. Cinsiyet değişkenine göre kadın öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının erkek öğrencilere kıyasla daha olumlu olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri birim değişkenine yönelik sonuçlar incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin bilişsel alanda Fen Fakültesi ile Edebiyat Fakültesi öğrencilerine, davranışsal alanda Orman Fakültesi öğrencilerine, toplamda Edebiyat Fakültesi öğrencilerine nazaran boş zaman tutumlarının daha olumlu olduğu görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin yaş değişkenleri bulgularına bakıldığında herhangi bir alt boyutta anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Öğrenciler boş zaman faaliyetlerine yönelik yeterli

günlük boş zaman süresine sahiptir ve günlük boş zaman sürelerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını etkilediği görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin akademik not ortalamalarında düşük düzeyde pozitif bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin akademik ortalamalarının artması durumunda boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının da olumlu yönde değiştiği gözlemlenmiştir. Boş zaman değerlendirmenin akademik başarıya ne yönde etkisinin olduğuna bakıldığında ise, öğrencilerin 523'ü akademik başarıyı artırır cevabını vermiştir. Öğrencilerin bu cevabı, boş zaman değerlendirmenin akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

Öğrencilerin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerine yönelik düşüncelerine bakıldığında, %51'i dinlenerek, %20,5'i sosyal etkinliklere katılarak, %16,8'i fiziksel etkinliklere katılarak cevabını vermiştir. Bu değişkende öğrencilerin boş zamanlarını dinlenerek değerlendirdikleri görülmektedir. Öğrencilerin boş zaman etkinliklerinin yararlarına dair bir farkındalığa sahip olmalarına rağmen, boş zaman kullanımı konusunda yeterli bir bilince sahip olmadıklarını ortaya çıkmıştır. Bunun nedeni öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun boş zamanlarını pasif bir şekilde geçirmeyi tercih etmesinden kaynaklanmaktadır. Öğrenciler günlük sahip oldukları boş zaman süresinin yeterli olduğunu belirtmiştir. Üniversite öğrencilerinin üniversitenin onlara sunduğu boş zaman değerlendirme imkanlarına yönelik düşünceleri ele alındığında, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu üniversite imkanlarının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Bu durum üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Araştırmamızdan elde edilen bulgular ışığında bazı önerilerde bulunmak yerinde olacaktır:

- Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını daha etkili ve daha verimli bir şekilde değerlendirebilmeleri için rekreasyonel alanlar artırılabilir,
- Bartın Üniversitesi üst düzey yöneticileri okulun boş zaman faaliyetlerine yönelik imkanlarını arttırabilir,
- Üniversite içerisinde rekreatif faaliyetler arttırılabilir,
- Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını en verimli şekilde değerlendirmeye yönelik rehberlik birimleri açılabilir,
- Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını nasıl değerlendireceklerine yönelik rekreasyon dersi üniversitemizin diğer bölümlerinde seçmeli ders olarak verilebilir.

KAYNAKÇA

Abadan N (1961). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman faaliyetleri. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No: 135117, Ajans Türk Matbaası, Ankara.

Akgül BM (2011). Farklı Kültürlerdeki Bireylerin Boş Zaman Aktivitelerine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi: Ankara- Londra Örneği. (Doktora tezi), Ankara Gazi Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Akgül BM, Gürbüz B (2010). Boş zaman tutum ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. 11. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya.

Aslan LN (2000). Üniversite öğrencilerinin boş zaman değerlendirme eğilimi. İzmir: Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

- Axelsen M (2009). The power of leisure: I was an anoexic; I'm now A healthy triathlete. *Lesiure Sciences*, 31, 330–346.
- Baser E (1996). Türk yükseköğretim sisteminin dünü, bugünü, yarını; eğitimimize bakışlar. Ankara: Kültür Koleji ve Eğitim Vakfı Yayınları.
- Büküşoğlu N, Bayturan AF (2005). Serbest zaman etkinliklerini gençlerin psiko-sosyal durumlarına ilişkin algısı üzerindeki rolü. *Ege Tıp Dergisi*, 44(3), 173–177.
- Çelik Z (2014). Ankara Polis Koleji Öğrencilerinin Boş Zaman Aktivitelerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. (Yüksek lisans tezi), Ankara Gazi Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demir C (2003). Demografik özellikler ile sağlanan imkânların sportif faaliyet tercihleri üzerine etkileri; üniversite gençliğine yönelik bir uygulama. 1. Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu, Ankara: Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği.
- Demiray U (1987). Açıköğretim fakültesi öğrencilerinin boş zamanları değerlendirme eğilimleri. *Rekreasyon (Boş Zamanları Değerlendirme)*, Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Dieter V (1998). Spor Sosyolojisi. Çeviri: Ayşe Atalay, İstanbul: Alkım Yayınları.
- Eren E (1993). Yönetim ve organizasyon. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayını.
- Gökçe B (1990). Türkiye koşullarında yeni bir üniversite nasıl kurulmalı, yükseköğretimde sorunlar ve çözümler. İstanbul: Cem Yayınları.
- Gülbağçe Ö (1996). Boş Zamanları Değerlendirme Alışkanlıkları. (Yüksek lisans tezi), Erzurum Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Hacıoğlu N, Gökdeniz A, Dinç Y (2003). Boş zaman ve rekreasyon yönetimi (Örnek animasyon uygulamaları). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hazar A (1999). Turizm işletmelerinde animasyon. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Karaküçük S (1997). Rekreasyon boş zamanları değerlendirme kavram kapsam ve bir araştırma. Seren Ofset, Ankara.
- Karaküçük S (1999). Rekreasyon: boş zamanları değerlendirme. Bağırhan Yayınevi, Ankara.
- Karaküçük S (1999). Rekreasyon. 4. Baskı, Ankara.
- Karaküçük S (2005). Rekreasyon: boş zamanları değerlendirme. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karataş NY (2006). Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Okuyan Öğrencilerin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları (Bingöl Örneği). (Yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Kır İ (2007). Yükseköğretim gençliğinin boş zaman etkinlikleri. Ksü Örneği, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 17(2), 307-328.
- Koç N (1991). Ankara üniversitesi ziraat fakültesi peyzaj mimarlığı bölümü rekreasyon ders notları. Ankara.
- Öçalan M, Öcal Z, Yörübulut S (2013). Kırıkkale il merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarının incelenmesi. *Mehmet Akif Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(8), 58-68.

Öksüz E (2012). Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu İle Özel Yurtlarda İkamet Eden Öğrencilerin Boş Zaman Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi (Balıkesir İli Örneği). (Yüksek lisans tezi), Balıkesir Balıkesir Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Özmaden M (1997). Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda İkamet Eden Öğrencilerin Boş Zaman Faaliyetlerini Değerlendirme Sorunları Üzerine Bir Araştırma (Çanakkale İli Örneği). (Yüksek lisans tezi), Ankara Gazi Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ragheb MG, Beard JG (1982). Measuring leisure attitude. *Journal of Leisure Research*, 14(2), 155-167.

Senemoğlu N (2004). Gelişim, öğrenme ve öğretim: kuramdan uygulamaya. Ankara: Gazi Kitabevi.

Şahin, CK, Akten S, Erol UE (2009). Eğirdir meslek yüksekokulu öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımlarının belirlenmesi üzerine bir çalışma. *Artvin Çoruh Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi*, 10(1), 62-71.

TDK (1983). Türkçe sözlük. 7. Baskı, Ankara: T.D.K. Yayını.

Tel M (2007). Öğretim Üyelerinin Boş Zaman Etkinlikleri Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Doğu Anadolu Örneği. (Doktora Tezi), Elazığ Fırat Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Tezcan M (1982). Sosyolojik açıdan boş zamanların değerlendirilmesi. Ankara: A.Ü. Yayını.

Tezcan M (1993). Boş zamanlar sosyolojisi. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayını.

Türkmen M, Kul M, Genç E, Sarıkabak M (2013). Konaklama işletmesi yöneticilerinin rekreasyon algı ve tutumlarının değerlendirilmesi: Batı karadeniz bölgesi örneği. *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 2139-2152.

Türk Dil Kurumu, (2012) Genel türkçe sözlük. <http://www.tdk.gov.tr>, 15.03.2012.

Ünal C (1981). Genel tutumların veya değerlerin psikolojisi üzerine bir araştırma. *Eğitim Psikolojisi Dizisi-1*, Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları.